

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

Ταχ. Δ/ση: Αν. Παπανδρέου 37,
Τ.Κ. – Πόλη: 151 80 Μαρούσι
Πληροφορίες: Β. Ζωίτοπούλου
Τηλ.: 210-3442888
Φαξ: 210-3442829
e-mail: vzoito@minedu.gov.gr

Μαρούσι, 20 Ιανουαρίου 2015
Αρ. Πρωτ.: 8981/Θ1

**ΠΡΟΣ: Νομικό Σύμβουλο της
Ιεράς Επαρχιακής Συνόδου της Εκκλησίας
της Κρήτης
κ. Σπυρίδωνα Λιονάκη**

**ΚΟΙΝ.: 1. Σεβασμιώτατο Αρχιεπίσκοπο Κρήτης
κ.κ. Ειρηναίο
2. Αρχιγραμματέα της Αγίας και Ιεράς Συνόδου
του Οικουμενικού Πατριαρχείου,
Πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη
κ.κ. Βαρθολομαίο**

ΘΕΜΑ: Προστασία κτημάτων ΝΠΔΔ Εκκλησίας Κρήτης
Σχετικό: Το από 3-1-2015 έγγραφό σας

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού εγγράφου σας, σας ενημερώνουμε ότι:

Οι διατάξεις του άρθρου 23 του ν. 1539/1938 θεσμοθετούν για πρώτη φορά τα ποινικά αδικήματα της αυτόγνωμης κατάληψης δημοσίων κτημάτων, της μη παραδόσεως αυτών αλλά και της διενέργειας μεταβιβαστικών πράξεων επ' αυτών. Ήτοι, τυποποιούν την αντικειμενική υπόσταση συγκεκριμένων συμπεριφορών ως παρανόμων – εγκληματικών πράξεων, οι οποίες τιμωρούνται σε βαθμό πλημμελήματος. Συνεπώς, δεν τίθεται θέμα αναδρομικότητας της διατάξεως της παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 4301/2014 (Α223), δεδομένου ότι θα υπήρχε ο κίνδυνος να χαρακτηριστούν τετελεσμένες καταλείψεις και μεταβιβάσεις κτημάτων ως ποινικά αδικήματα, γεγονός που θα προσέδιδε ανεπίτρεπτη και απαράδεκτη αναδρομική ισχύ σε ποινική διάταξη και θα χαρακτήριζε ως ποινικό αδίκημα πράξεις που σήμερα δεν χαρακτηρίζονται έτσι, με αποτέλεσμα τη βαρύτατη νομική πλημμέλεια της πράξης, την παραβίαση της βασικής αρχής του ποινικού δικαίου που προϋποθέτει νομοθετική πρόβλεψη κάθε εγκλήματος και ποινής (Nullum crimen nulla poena sine lege) και συνακόλουθα την αντισυνταγματικότητα της. Η εκ

των προτέρων νομοθετική πρόβλεψη κάθε εγκλήματος και ποινής αποτελεί βασική αρχή που διέπει όλο το δυτικό δικαιοσύνη και θεμελιωτική των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Περαιτέρω, το αίτημα της Ιεράς Επαρχιακής Συνόδου της Εκκλησίας της Κρήτης για ρητή νομοθετική απόδοση αναδρομικής ισχύος στο άρθρο 4 του ν. 1539/1938, με την προσθήκη της φράσης “από της ισχύος του” και η απόκλιση από την όμοια διάταξη που ισχύει για την Εκκλησία της Ελλάδος, πέραν της έλλειψης οποιασδήποτε πρακτικής και νομικής συνέπειας –αφού ήδη από το συνδυασμό των υφισταμένων νομικών διατάξεων, τα δικαστήρια δέχονται πολύ αυστηρές προϋποθέσεις για τη θεμελίωση χρησικτησίας σε εκκλησιαστικά και μοναστηριακά κτήματα και δη χρονικές προϋποθέσεις που ούτως ή άλλως ανατρέχουν σε χρόνους πολύ προγενέστερους και της ίδιας της διάταξης του ν.1539/1938- το μόνο που θα δημιουργούσε είναι νομική σύγχυση και απόπειρες ερμηνείας αυτής της (αδικαιολόγητης) διάκρισης, που αντί τελικώς να αποσαφηνίζουν το νομικό τοπίο μπορεί να οδηγήσουν σε αντίθετα αποτελέσματα.

Σημειώνεται ότι πολύ πρόσφατα, το Δημόσιο επιφύλαξε την εφαρμογή αυτών των διατάξεων και για τα ακίνητα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (άρθρο 26 παρ.13 ν.4075/2012), χωρίς φυσικά να προσδώσει αναδρομικότητα ή να αποπειραθεί να ερμηνεύσει διαφορετικά τις διατάξεις αυτές, όπως εφαρμόζονται επί δεκαετίες από τα δικαστήρια.

Ως εκ τούτου η διατύπωση που επέλεξε ο νομοθέτης ανταποκρίνεται πλήρως στις προαναφερόμενες αρχές ενώ, ταυτόχρονα, σε καμία περίπτωση δεν αμφισβητεί την ισχύ και το πλέγμα των λοιπών υφισταμένων –γενικότερων ή ειδικότερων- διατάξεων περί της προστασίας των πάσης φύσεως μοναστηριακών και εν γένει εκκλησιαστικών κτημάτων.

Συνεπώς, αποκλείεται να προκληθεί οποιαδήποτε “παρερμηνεία” της εν λόγω διάταξης, διότι είναι σαφές ότι για τον νομοθέτη η παράγραφος 3 του άρθρου 19 του ν. 4301/2014, όσον αφορά την αναλογική εφαρμογή του άρθρου 4 του α.ν. 1539/1938, έχει επιβεβαιωτικό και ερμηνευτικό χαρακτήρα και ισχύει παράλληλα και συμπληρωματικά με τις ανέκαθεν ισχύουσες, περί προστασίας των πάσης φύσεως μοναστηριακών και εν γένει εκκλησιαστικών κτημάτων, διατάξεις,

προστατεύοντας κατ' αυτόν τον τρόπο πλήρως τα κτήματα των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου της Εκκλησίας της Κρήτης.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ

Εσωτερική Διανομή:

- Γενικό Γραμματέα Θρησκευμάτων
- Δ/νση Θρησκευτικής Διοίκησης